

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยง พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเกิดโรคเลปโตสไปโรซิส และความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงและพฤติกรรมการป้องกันตนเอง กับการเกิดโรคเลปโตสไปโรซิส ในผู้ป่วยสงสัยของโรคโรคเลปโตสไปโรซิส ของชาวเขาเผ่าปกากะญอ ในอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง คือ ชาวเขาเผ่าปกากะญอ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 362 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้ศึกษาร่างขึ้น ผ่านการทดสอบค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่านได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา 0.84 และนำมาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของคอนบราซ ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวม 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้ค่าไค - สแควร์ [chi - square ( $\chi^2$ )] และหาระดับนัยสำคัญของพฤติกรรมเสี่ยงและพฤติกรรมการป้องกัน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยแบบโลจิสติก (Logistic Regression)

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงของการเกิดโรคเลปโตสไปโรซิสที่พบมากที่สุด คือ ระยะเวลาที่ทำงานในส่วนนาน 3 – 6 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 43.4 รองลงมาคือระยะเวลาที่เดินทางไปเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 3 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 38.4 และระยะเวลาที่เดินทางไปทำงานในทุ่งนานาน 3 – 6 เดือน/ปี ร้อยละ 34.0 ตามลำดับ และพบน้อยที่สุด คือระยะเวลาที่ลงไปจับปลาหรือสัตว์น้ำ มากกว่า 6 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 2.5 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการเกิดโรคเลปโตสไปโรซิสที่พบมากที่สุด คือ การสวมรองเท้าบูทในการใส่ปุ๋ยในนาข้าวหรือในสวน ร้อยละ 48.1 พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับผู้ป่วยสงสัย (Suspected case) ของโรคเลปโตสไปโรซิส ประกอบด้วย ระยะเวลาที่เดินทางไปเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 3 ชั่วโมง / วัน (OR 2.563 ; 95 % CI 1.146 – 5.729), ระยะเวลาที่ไปทำงานในสวนนาน 3 – 6 ชั่วโมง / วัน (OR 7.205 ; 95 % CI 3.411 – 15.221), ระยะเวลาที่ไปทำงานในทุ่งนานาน 3 – 6 เดือน/ ปี (OR 3.032 ; 95 % CI 1.505 – 6.107) พฤติกรรมการป้องกันตนเองที่มีผลต่อการติดเชื้อของผู้ป่วยที่สงสัย (Suspected case) ของโรคเลปโตสไปโรซิส คือ การไม่สวมรองเท้าบูทเลย ในการใส่ปุ๋ยในนาข้าว หรือในสวน (OR 5.455 ; 95 % CI 2.187 – 13.603) และมีความสัมพันธ์กับระดับการปฏิบัติ คือ แนวโน้มการสวมรองเท้าบูท (ความถี่) เพิ่มขึ้น ทำให้แนวโน้มของผู้ป่วยสงสัย (Suspected case) ลดลง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $P < 0.001$ )

The purposes of this descriptive study were to investigate both risk and preventive behaviors of leptospirosis and to examine the relationship between risk and preventive behaviors among suspected cases of leptospirosis of the Pga k'uyau hilltribe people in Mae Wang district, Chiang Mai province. The sample included three hundred and sixty two Pga k'uyau hilltribe people who lived in Maewin sub-district, Mae Wang district, Chiang Mai province. The instrument used in this study was a questionnaire comprising of personal data and risk and preventive behaviors information. The content validity of the instrument was considered by three experts, the content validity index was 0.84 and the reliability was 0.94. Data were analyzed by using descriptive statistics and the chi – square test. Logistic regression analysis was also used to adapt the significant level of association.

The results of the study showed that, the most risk behavior of leptospirosis was during the period of working in the garden for 3–6 hours/day (43.4 %). The other more risk behaviors were during the period of keeping animals for less than 3 hours/day (38.4 %) and the period of working in farm for 3–6 months/year (34.0 %) respectively. The less risk behavior was during the period of fishing or catching the aquatic animal for more than 6 hours/day (2.5%). The most frequently found prevention behavior of leptospirosis was wearing boots while working in the farm or in the garden (48.1 %), the risk behaviors associated with suspected case comprising the period of raising animals less than 3 hours/day (OR 2.563; 95% CI 1.146– 5.729), the period of working in the garden 3–6 hours/day (OR 7.205; 95% CI 3.411–15.221), and the period of working on the farm 3–6 months/year (OR 3.032; 95% CI 1.505 – 6.107). The preventive behaviors affected the suspected case who was working in the farm or in the garden without wearing boots (OR 5.455; 95% CI 2.187–13.603) and increasing frequency of wearing boots were significantly associated with decrease suspected case of leptospirosis ( $P < 0.001$ ).